

Kronik

Kulturkalender

Kulturkalenderen, der udkommer som del af *Diamanten*, giver et samlet overblik over sæsonens udstillinger, koncerter, foredrag og arrangementer. Det samme gør den elektroniske kulturkalender, som findes via adressen <www.kb.dk>.

Bøger og bibliotek

Dansk Center for Musikudgivelse

Kulturministeriet har nu i forlængelse af Lundbeckfondens donation af et forskningsprofessorat (se *Magasin*, 22:2, 2009, s. 62) bevilget 1,5 mio. kr. årligt i fem år fra ministeriets andel af tips- og lottomidlerne til Dansk Center for Musikudgivelse (DCM).

Hermed er centret blevet en realitet, og der vil blive udsendt en hensigts- erklæring og en arbejdsplan.

Et antal forsker- og seniorforskerstillinger til centret blev besat i løbet af juni måned. 2009.

DCM har til huse i Musik- og Teaterafdelingen, og ud over DCM's faste bemanning vil Centret forsøge at tilknytte eksterne, allerede finansierede udgivelsesprojekter.

Lederen af DCM er Niels Krabbe, der i maj 2009 blev udnævnt til forskningsprofessor i musik med henblik på igangsættelse og udvikling af Centret.

Stigende besøgstal for studiemiljøer

De nye studiemiljøer på fakultetsbibliote-

kerne hitter. De studerende har modtaget – og bruger – de flotte og studievenlige omgivelser på en god og positiv måde. Der er dømt trivsel, når benene smækkes op på sofaerne og vandflaskerne er inden for rækkevidde.

På Det Natur- og Sundhedsfaglige Fakultetsbibliotek var besøgstallet i første halvår 2008 133.000. Det er steget til 170.000 i 2009 efter oprettelsen af de 365 stille- og grupplæsepladser.

Melchior Lorcks "Tyrkerbogen"

I september 2009 fejredes udgivelsen af kunsthistorikeren, dr.phil. h.c. Erik Fischers store værk *Melchior Lorck* (Vol. 1-5), som er resultatet af et halvt århundredes beskæftigelse med kunstneren.

Desse Weitberühmbten Kunstreichen und Wohl-erfahrenen Herrn Melchior Loricks Flensburgensis Wohlgerissene und Geschchnittene Figuren zu Ross und Fuss ... *Hamburg 1626* (Det Kongelige Bibliotek).

Melchior Lørrck (født 1527/28 i Flensburg, død efter 1583 i København) arbejdede i 1550'erne ved sultan Soliman den Prægtiges hof. Herfra stammer bl.a. den såkaldte "Tyrkerbog", en af Det Kongelige Biblioteks største skatte, og "Konstantinopel-prospektet", en 12 meter lang tegning af byen set fra søsiden, der befinder sig på Universitetsbiblioteket i Leiden. Begge disse er sammen med alle andre kendte kunstværker af Lørrck gengivet og beskrevet i det nye værk.

Lørrck anses for at være en af renæssancens store tegnere og den første betydningsfulde grafiker i dansk kunsthistorie.

Melchior Lørrck er udgivet i et samarbejde mellem Det Kongelige Bibliotek og Forlaget Vandkunsten og er støttet af Velux Fonden og Ludvig og Sara Elsass' Fond.

Det Kongelige Bibliotek på nettet

Polarforskeren Knud Rasmussens dagbøger nu på nettet

Knud Rasmussen (1879-1933) var en af pionérerne i udforskningen af de arktiske områder og fik stor betydning for bevaringen af eskimoiske myter og sagn og for den videnskabelige forståelse af eskimoisk kultur i kraft af indsamlingen af de mange tusinde genstande, der i dag befinder sig på Nationalmuseet.

Netudgivelsen af de 44 bevarede dagbøger fra Knud Rasmussens rejser og ekspeditioner i begyndelsen af 1900-tallet fremlægger et materiale, der

Konebåd på Godthåbsfjorden. Fot. Aage Nissen (Det Kongelige Bibliotek).

ellers kun kan benyttes på læsesalen i Det Kongelige Bibliotek. Og det sker ud fra et ønske om at gøre tilgængelig til disse vigtige dokumenter lettere og forhindre slid på de meget skrøbelige originale bind.

Ikke alle bind er dagbøger i snæver forstand. Nogle af dem har mere karakter af notesbøger med nedfældelse af de sagn og myter, Knud Rasmussen fik fortalt undervejs, eller med mere sammenfattende betragtninger over oplevelserne, der i nogle tilfælde fungerer som udkast til hans senere bøger. Og nogle af bindene er helt eller delvis med indførsler af andre end Knud Rasmussen selv.

Dagbøgerne er del af Knud Rasmussens arkiv, der efter aftale med Knud Rasmussens enke, Dagmar Rasmussen – og i overensstemmelse med Knud Rasmussens eget ønske – skulle overgives til Det Kongelige Bibliotek.

Dagbøgerne blev afleveret allerede i 1935.

En samlet oversigt over Knud Rasmussens papirer i Det Kongelige Bibliotek findes på tryk i registraturen *Knud Rasmussens papirer, Indsigt* Nr. 8, Det Kongelige Bibliotek 1996.

Dagbøgerne bringes i deres helhed, dvs. med alle beskrevne blade, dog er længere sammenhængende partier af ubeskrevne blade i flere tilfælde sprunget over. Fremvisningssystemet (eRez) gør det muligt at vælge en enkelt side i de viste opslag og zoome ind på siden. Det er ligeledes muligt at vende siderne i de tilfælde,

Illustration fra *Alte Armatur und Ringkunst*, fra afsnittet 'Kampe med dolke med dødelig udgang'. 1459 (Det Kongelige Bibliotek).

hvor Knud Rasmussen benytter de enkelte bind både forfra og bagfra.

Det Kongelige Bibliotek har meget omfattende samlinger til belysning af Grønlands historie, kultur og topografi. En samlet oversigt findes på temasiden *Grønlandica*.

Meister Thalhofer

Et af de håndskrifter fra den sene middelalder, der har nydt stor – også international – interesse, og ikke mindst efter at det for 10 år siden blev publiceret som digital faksimile på nettet, er 'Meister' Hans Thalhofers *Alte Armatur und Ringkunst*, der blev udført i Bayern i 1459.

Håndskriftet, der er en del af Otto Thotts samling, er – som titlen antyder – en anskuelig fremstilling af forskellige kampteknikker fra middelalderen med illustrative billeder, der næsten gør det til en lærebog.

Et eksempel på beskrivelsen af et af afsnittene kan antyde indholdet: 'Kampe med dolke med dødelig udgang.'

Håndskriftet er nu blevet skannet i bedre kvalitet og forsynet med en detaljeret beskrivelse af indholdet. Og det er i fremvisningen muligt at zoome ind på de enkelte billeder.

Udstillinger

Kort, Myter og Fortællinger

Kortlægning af det yderste nord

Har der været skove og slotte på Grønland i gamle dage? Svaret kunne findes ved at gå på opdagelse i Det Kongelige Biblioteks sommerudstilling 2009.

Med et kort i hånden kunne

Johannes Mejers kort over Grønland ca. 1652 (Det Kongelige Bibliotek).

man selv gå på opdagelse og gennem mødet med flyvende fugle, en frygtindgydende isbjørn, en ulv og andre udstoppede arktiske dyr få en smagsprøve på, hvad der mødte de første opdagelsesrejsende på Nordpolen.

Kort har til alle tider været brugt til både alvor og leg. Udover at løse den rent praktiske opgave med at vise vej har kort altid været omgivet af myter og fortællinger, og de har fra de tidligste tider vist os de arktiske egne i en blanding af fakta og fiktion.

Arktiske kort gemmer på fantastiske historier og en utrolig skønhed, og netop dét vidnede denne udstilling om. I juli måned var Det Kongelige Bibliotek vært ved den 23. internationale konference om kartografihistorie, *Cartography of the Far North*, hvor mere end 200 forskere fra hele verden, der alle er beskæftiget med kort og

kortets historie, kom til byen, og dørene blev i den forbindelse slået op for udstillingen *Kort, Myter og Fortællinger – kortlægning af det yderste nord*, som fungerede som et supplement til konferencens mange foredrag.

Hvalfangere og handels- og videnskabsmænd, og danske og europæiske opdagelsesrejsende satte livet på spil for at være de første til at nå ukendte egne og kortlægge områderne. De første kort byggede ofte på opdagede rejser og fri fantasi om bebyggelser, der strakte sig helt til Nordpolen, om underjordiske vandløb, der løb gennem hele Grønland og om nordboerne, der blev opfattet som mytiske væsner. Det er netop disse opdagelser, historier og kort, tidlige som sene og fiktive som sandfærdige, som udstillingen satte fokus på.

Udstillingen fandt sted i bibli-

Denne Grønlandsbeskrivelse fra 1669 ved en "Curieux mand paa Island ved navn Biørn Jonsen paa Skarsaa", er især blevet kendt for sine tegnede kort. Det såkaldte Skálholt-kort er det mest berømte. Dette kort, hvis første version er dateret til 1570, lavet af den islandske lærer ved bispesædet Skálholt, Sigurd Stefansson, er det første forsøg på at kombinere kartografisk viden om Nordamerika med overleverede fortællinger i Vinland-sagaerne. Det kendes gennem den oversættelse til dansk som hans landsmand, den lærde Theodor Thorlacius udarbejdede i 1669 (Det Kongelige Bibliotek).

otekets publikumsområder, og havde fri entré. Den bestod af fem hovedemner, som blandt andet omhandler pionérékspeditionerne og den tidligste kortlægning af Grønland. Med en blanding af unikke kort, luftfotografier, tekst og genstande, fortalte udstillingen i punktnedslag om den sidste kyststrækning, der blev tegnet, om de første flyvemaskiner på Grønland, om en af geologiens pionerer, om forsøget på at finde guld og grønne skove og om meget, meget mere.

Udstillingen var muligjort ved donation fra A. P. Møller og Hustru Cha-

stine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Publikumsområderne, 13. juli 2009 - 26. september 2009.

Henrik Saxgren: Unintended Sculptures

Landskabsbilleder af exceptionel skønhed i kæmpeformat

I forbindelse med den internationale klimakonference, der afholdes i København i december 2009, havde en af Danmarks mest fremtrædende fotografer, Henrik Saxgren, produceret en udstilling for Det Nationale Fotomuseum.

20. september åbnede udstillingen *Unintended Sculptures*. Ved samme lejlighed præsenteredes Saxgrens nye bog (med samme titel), udgivet af det prominente tyske forlag, Hatje Cantz, i en international udgave.

Henrik Saxgren (1953) har altid været en fotograf med stærke meninger og dette fornægter sig heller ikke denne gang. Bag landskabsbilledernes umiddelbart exceptionelle skønhed aner man en civilisationskritik, der bl.a. har ubalance som underliggende tema.

Saxgren var i 80'erne kendt for sine billeder fra krigs- og konfliktzoner og i 90'erne for sine socialt indignerede reportager fra slumområder i bl.a. Nicaragua. I 2006 udgav han det antropologiske bogværk *Krig og Kærlighed – om indvandringen*

Plane, Black Beach Iceland, 2004. Fotograf: Henrik Saxgren. Fra udstillingen *Unintended Sculptures*.

Chimney Iceland. Fotograf: Henrik Saxgren. Fra udstillingen Unintended Sculptures.

i Norden.

Med *Unintended Sculptures* ser Saxgren tingene på en ny måde. Han siger selv:

”Da Duchamp for næsten 100 år siden hang en tissekumme op på et museum og insisterede på, at det var kunst, var reaktionen forargelse. I dag er det så godt som umuligt at forarge og slet ikke med en udstilling af landskabsbilleder. Og det er heller ikke min hensigt. Jeg har fundet mine tissekummer ude i landskabet, indrammet dem og hængt dem op. Med denne udstilling tilbyder jeg nye billeder af naturens skønhed og menneskets spor i samme. Billeder kan ikke fortælle om det bagvedliggende, kun om overfladen. Kan et drivhuslandskab f.eks. være smukt, selv om produktionen under plastikken ikke er bæredygtig? Kan menneskers efterlændskaber i naturen være smukke? Kan ubalance?”

Henrik Saxgren viste ikke alene nye billeder af naturens skønhed.

Han tillader sig også – med et næsten kættersk blik – at vise skønheden i ubalancen ...

Udstillingen var et tankevækkende dokument over menneskets dårskab og arrogance overfor verdens ressourcer og om fremmedgørelsen overfor naturen.

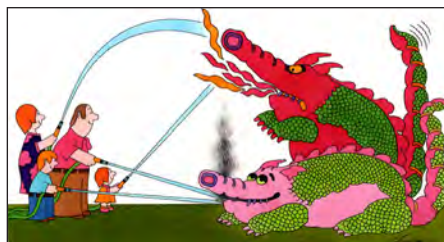
Det Nationale Fotomuseum,
20. september 2009 – februar 2010.

Den koloristiske bladtegner:

Leon van Roy

Leon van Roy har især beskæftiget sig med humor og arbejdede fra 1950'erne og frem hovedsagelig for ugepressen, herunder *Hjemmet* og *Ude og Hjemme*. Dertil har han illustreret mange af Willy Breinholsts humorfyldte bøger.

Leon van Roys muntre og ganske raffinerede tegninger leder på grund *Bladtegneren Leon van Roys 'drageslukning'* (Det Kongelige Bibliotek).

af sit farvevalg og teknik tanken hen på 1960'ernes psykedeliske kunst.

Bladtegnergangen i Diamanten, 16. juni – 29. august 2009.

Bladtegnerens Familien Danmark

Diamanten fejrede 10 års fødselsdag 20. september, og jubilæet blev markeret med en lang række store og små begivenheder i hele det skæve hus over temaet ”Familien Danmark”.

Museet for Dansk Bladtegnings var med i markeringen og præsenterede ti danske bladtegneres syn på og opfattelse af ”Familien Danmark”.

Fra museets samlinger var bl.a. Gantriis og hans ”Lidenlund” fundet frem. Denne vidunderlige muntre stribe om den lille provinsbys dagligdag på godt og ondt.

Og Bo Bojesen, der mere end nogen dansk bladtegner vel har fanget og spiddet den ”almindelige dansker”, og Hakon Hesselager fra avisen *Jydske Vestkysten*, hvortil han i en menneskealder tegnede om livet i det vest- og sønderjyske. Stemnings-

Tegner: Roald Als.

Tegner: Werner Wejpp Olsen (Det Kongelige Bibliotek).
billeder fra havn og by.

Dertil var syv aktive bladtegnere gået i skufferne og fundet tegninger frem om Familien Danmark som de ser dem eller rettere os selv.

Werner Wejpp Olsens ”Momemor”, Roald Als og Jørn Villumsen fra *Politiken*, Gitte Skov og Annette Carlsen med hver deres skarpe, men samtidig muntre streg.

Iagttagende og afslørende var de mere end 50 tegninger, der præsenteredes på Bladtegnergangen.

Bladtegnergangen i Diamanten, 1. september – 28. november 2009.

Foredragsrække

Kultur, romantik og nation

Politik, magt og kunst har altid været knyttet til hinanden, og i disse år arbejdes der hårdt på at skabe følelsesmæssig tilknytning til nationerne gennem kunst og kultur. Nationalromantikken har fået sin renaissance. Både i Danmark og i udlandet er national branding blevet en ny form for visualisering af det nationale image.

Overalt bliver kunsten spændt for nationale vogne. Hvor mon de fører os hen? En række skarpe og aktuelle forfattere og forskere, repræsentanter fra

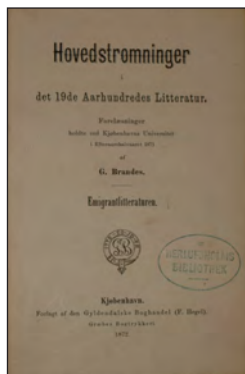
diplomati og kunstens verden diskuterede i efteråret 2009.

Nationalromantikerne Grundtvig – kosmopolitterne Georg og Edvard Brandes

onsdag 2. september 2009

Indledningsvis blev der set på, hvordan den danske nationalromantik opstod, godt hjulpet på vej af Grundtvig.

Modtrækket var den kritiske,

Førstendgaven af Georg Brandes' gennembrudsforelæsninger Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Litteratur fra 1872.

internationalt orienterede kunstopfattelse: Det moderne gennembrud repræsenteret af Georg og Edvard Brandes.

Ved Jørgen Knudsen, forfatter til monografien *Georg Brandes* og Sune Auken, lektor i dansk litteratur, Københavns Universitet.

Branding af Danmark

onsdag 30. september 2009

I foredragsrækken kom det også til at handle om den fremtidige præsentation af vores nation. Den danske regering har postet mange penge (412 mio. kr) i en kampagne, der skal give Danmark et stærkt image i globaliseringens tidsalder. Spørgsmålet er, hvordan man kan påvirke udlandets opfattelse af et land befolket af

mange forskellige slags danskere?

Oplægsholdere: Henrik Merksel, lektor i kommunikation på CBS og Klavs A. Holm, Ambassadør, Public Diplomacy for Udenrigsministeriet.

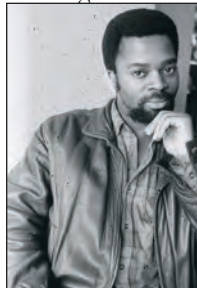
International forfatterscene

I Den Sorte Diamant er der skabt en scene for de gode, dybdegående litterære samtaler. Samtaler, hvis udgangspunkt er internationale forfatters aktuelle værker, men som også knytter an til andre kunstneriske genrer og til verden uden for Danmarks grænser.

Ben Okri Nigeria

torsdag 27. august 2009

Den nigerianske forfatter Ben Okri (f.

1959) fik sit internationale gennembrud med *Sultens vej* fra 1991, som han også fik Booker-prisen for. Okri er kendt og elsket for sin blanding af social og magisk realisme, og med sin

Ben Okri.

seneste bog *Stjernebogen*, har han skabt en fascinerende krydsning mellem en universel fabel og en historie om afrikansk kultur før og under koloniseringen.

Okri er født i Nigeria og har gennem sit liv oplevet at måtte flygte på grund

af krig, vokse op i en ghetto i Lagos, studere i London og få international succes som blot 32-årig.

Lars Saabye Christensen

Norge

mandag 7. september 2009

21. august udkom Lars Saabye Christensens nye roman *Åbent hus*. Lars Saabye Christensen har siden *Halvbroderen* (2002) haft et stort publikum i Danmark med bøger som *Maskeblomstfamilien* (2004) og *Saabyes Cirkus* (2007).

Man kunne opleve Saabye Christensen på den internationale forfatterscene i samtale med journalist, cand.mag. Anette Dina Sørensen om sit forfatterskab og sin seneste roman.

Åbent hus er en samtidsroman om kærligheden og tabet af den.

Efter fire års samliv melder kedsomheden og den lette desperation sig hos kæresteparret Cathrine og Will, og for at få lidt pirring og adspredelse ind i tilværelsen begynder de om søndagen at opsøge ejendomsmæglernes åbent hus-arrangementer – for at have sex i fremmede menneskers hjem.

Andre foredrag, debat og brunch

Eugen Onegin

Operaintroduktion

mandag 24. august 2009

Kærlighed og stolthed er to uforenelige

Duellen mellem Onegin og Lensky. Akvarel af Ilja Repin.

størrelser. Det må både Tatjana og Onegin smerteligt erkende i Tjajkovskijs stærke og smukke opera baseret på en af verdenslitteraturens store klassikere, Aleksandr Pusjkins *Eugen Onegin*.

På Operaen på Holmen kunne man opleve *Eugen Onegin* i Peter Konwitschnys roste iscenesættelse, og chefdirektøren Michael Schönwandt stod i spidsen for et hold af fremragende solister, Kapellet og Operakoret.

Teatrets operadramaturg Henrik Engelbrecht gav en introduktion til handlingen, musikken og den aktuelle opsætning.

Brunch i Diamanten

Niels Krabbe om Carl Nielsen Udgaven

lørdag 5. september 2009

Det var et historisk skelsættende forskningsprojekt, der blev sat sidste punktum for i foråret.

Niels Krabbe, forskningsprofessor og leder af Carl Nielsen Udgaven, fortalte, hvordan et hold forskere siden 1993 har arbejdet på at revidere den danske komponists værker.

Det blev delvist gjort på grund af kritik fra udlandet over, at opfø-

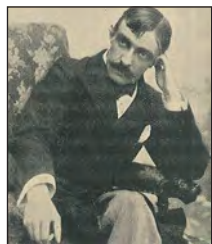
relsesmateriale, man fik stillet til rådighed i anledning af en opførelse af *Maskarade*, var i alt for dårlig kvalitet.

Det er blev til i alt 35 bind, der fylder 1,5 hyldemeter, som nu er klar til at blive spillet – også i udlandet.

Klaus Mann og Herman Bang

onsdag 16. september 2009

I 1940 skrev den tyske forfatter Klaus

Forfatteren Herman Bang 1857-1912.

Mann en lang essaysamling om berømte europæeres besøg i USA. Bogen var skrevet på engelsk, men den blev aldrig antaget af Manns amerikanske forlag. En af disse tekster

omhandlede hans store idol, Herman Bang, som han følte sig åndsbeslægtet med. Bang døde i 1912 på en turnérejse tværs gennem det amerikanske kontinent, og det er denne rejse, Mann indfølede, meddigtende og fantasifuldt gengiver i essayet, *Rejse til nattens ende*.

Litteraten Dag Heede har fundet, oversat og indledt denne tekst, som denne dag udkom på Syddansk Universitetsforlag. Dag Heedes præsentation af den ganske ukendte Mann-tekst kombineredes med en anden indfølede Bang-

I 1933 måtte Klaus Mann sammen med familien emigrere fra Tyskland, i første omgang til Paris og Amsterdam. Han var fra 1936 bosat i USA og begyndte også at udgive på engelsk. Klaus Mann blev amerikansk statsborger i 1943 og vendte i 1944 under 2. verdenskrig tilbage til Europa som soldat i de allieredes felttog i Italien. Han begik selvmord i 1949.

kender, forfatteren Dorrit Willumsen, der vandt 1997 Nordisk Råds Litteraturpris for sin smukke roman, *Bang*.

Uden at kende til Manns tidligere forsøg leverede hun i 1996 et overbevisende portræt af den store dansker, der ligesom Mann tager udgangspunkt i hans sidste rejse.

Forelæsningsrække

Fotohistorisk forskning – detektiviske nedslag i Billedsamlingen på Det Kongelige Bibliotek

Der blev stillet skarpt på fotografiets rolle i konstruktionen af identitet, billedæstetik, familie billeder, krigsscener og nationale fortællinger i det 20. og 21. århundrede. Hvordan medvirker dialog mellem samtidens fotografer, journalister, forfattere og forskere til gensidig fornyelse af forskningsmetodik, historieforståelse, æstetisk analyse, narrative strategier og kunstnerisk praksis?

Foredragsrækken var støttet af Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og gennemførtes i samarbejde med Folkeuniversitetet i København.

For sundt til at være sandt

onsdag 2. september 2009

Billeder af sundhedsstruttende mænd og kvinder i stolte positioner giver for mange ubehagelige associationer til fascismen. Men kan man definere billederne som fascistiske?

Museumsleder, inspektør i Nyere Tid, museet Færggården, ph.d. Mette Kia Krabbe Meyer fortalte om kropsdyrkelsen i mellemkrigstidens fotografi. Og diskuterede begrebet fascistisk æstetik med

professor, dr.phil. Hans Bonde, Institut for Idræt, Københavns universitet. Hans Bonde er forfatter til pionerprojekter i historieformidling i form af multimedier om den verdenskendte gymnastikpædagog Niels Bukh.

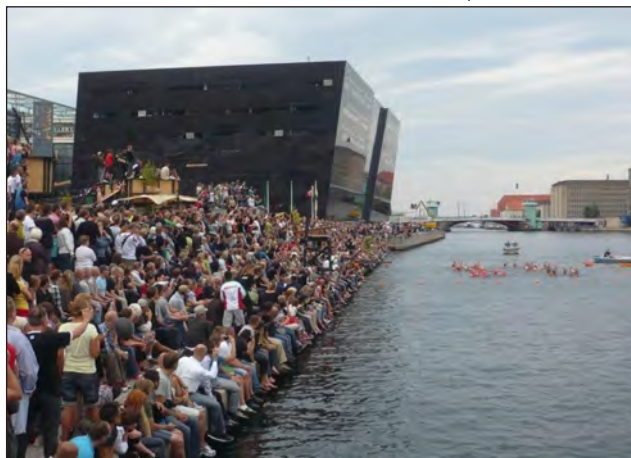
Familiefotografi mellem det personlige og det kollektive

onsdag 23. september 2009

Familiefotografiet er den mest udbredte form for fotografi, men få har fundet det interessant som forskningsobjekt. Der blev givet et bud på hvorfor og hvordan familiefotografiet kan supplere fotografihistorien, bidrage til fortolkningen af det omgivende samfund og hermed være med til at skrive historie.

I samtale med forfatteren Pia Fris Laneth indkredsedes anvendelsen af familiefotografierne i hendes bog *Lilly's Danmarkshistorie*, 2006.

Dialog mellem forfatter og journalist Pia Fris Laneth og lektor, ph.d. Mette Sandbye, Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns universitet.

Synkronsvømming – World Outgames ved Diamanten. Foto: Uwe Bødevadt.

Andre arrangementer

Konferencen ICHC 2009

I juli måned 2009 afholdes the 23rd *International Conference on History of Cartography* i Den Sorte Diamant.

Konferencen var arrangeret af bibliotekets Kortsamling, og de omkring 270 deltagere kunne, udover godt 60 papers og omkring 50 posters, opleve tre kortudstillinger, hvor den ene fandt sted på biblioteket omkring temaet Grønlands kortlægning, de to andre på henholdsvis Amalienborg og Københavns Bymuseum.

Konferencen åbnedes 12. juli, og i ugens løb blev deltagerne blandt andet modtaget på Københavns Rådhus, havde mulighed for at besøge Nørrebro Bryghus, deltog i en gallamiddag i Tivoli samt en faglig ekskursion til Hven.

Outgames: One Love City

25. juli 2009 - 2. august 2009

Søren Kierkegaards Plads

Den sidste uge i juli indtog sports- og kulturfestivalen *World Outgames* København, og ved Den Sorte Diamant kunne man

hver dag opleve kunst, koncerter, dans og performances.

De fantasifulde fysiske rammer for det hele var den midlertidige by One Love City, udtænkt og opført af det århusianske arkitektur- og kunstfællesskab Bureau Detours.

Byen var med sine gangbroer, bindingsværk og haver i sig selv en oplevelse, og oveni et farverigt udbud af kulturoplevelser, havde One Love

City også sin egen boghandel, kaffebar, genbrugsbutik og grønthandler!

Projektet var en del af Outcities under World Outgames, hvor en række af Københavns pladser adopteres af andre byer for en uge.

Som en særlig event var der et mega-synkronsvømmnings-rekordforsøg mandag d. 27., hvor en myriade af "havfruer" udførte en koreografi til musik af Carl Nielsen med udsigt til Anne Marie Carl-Nielsens nyopsatte skulptur *Havfrue*.

Arrangeret af Kulturhus Århus, Bureau Detours, Kulturforeningen Pappagallo og Morten Lundgaard.

Verden for evigt Semesterstartsfest i Diamanten

fredag 4. september 2009

Master Fatman sørgede for et flow af musik fra hele verden krydret med solistindslag og flettet sammen med live-oplæsning af tekst-stykker fra kulturarven. Duoen Fagget Fairies blæste støvet af bøgerne, da de optrådte med deres helt særlige mix af elektronisk musik og balkan-stemning.

Electronica-pioneren Fuzzy, der er skaberen af Diamantens daglige elektroakustiske 12-kanals lydinstallation, optrådte live på den smalle tværbro i Diamantens atrium.

Aftenen sluttede med en af Danmarks førende elektroniske musikere, da Bjørn Svin med sin karakteriske sprudlende energi fyldte Diamanten med sit lydunivers.

Denne fredag aften var det Students Only! Trods laserlys og elektronisk musik havde aftenen dybe rødder i Det Kongelige Biblioteks fundament: Skattene, historien, litteraturen, arven, poesien ...

Så mens man nød sin drink og musikken fra en liggestol med udsigt til

det pulserende lys i Diamantens imponerende atrium, blandede ord, lyrik og tanker sig med musikken og strømmede udover festen. Skuespiller Thomas Levin læste lyrik og tekster fra bibliotekets enorme og multikulturelle samling, og digter Gordon Inc. læste nyskrevne tekster fra sit møde med den store verden. Temaerne var universel kærlighed og mødet med det fremmede. Originalmanuskripter blandet med live visuals fra Samesame Visuals som projiceredes på Diamantens indre vægge.

På havnefronten foran Diamanten kunne man trække frisk luft med en drink i hånden og opleve lyde fra Mellemøsten i to stemningsskabende solistoptrædener med percussionisten Simona og sangerinden Aida Nadeem.

Arrangør: Students Only! – Det Kongelige Biblioteks kulturnetværk for studerende.

Diamanten 10 års fødselsdag – for hele familien

søndag 20. september

15. september 1999 blev Den Sorte Diamant åbnet for offentligheden og det ønskede Det Kongelige Bibliotek nu 10 år efter at fejre med en ekstraordinær søndagsåbning med oplevelser for hele familien.

Dørene åbnedes kl. 11 og restaurant søren k bød på gratis fødselsdagskage til de første. Resten af dagen foregik et væld af aktiviteter i Diamanten.

Bibliotekets husensemble, DiamantEnsemblet, fejrede dagen med en familiekoncert, hvor ensembles blæsere gennem deres instrumenter fortalte to små historier; *Fagotten der havde ond i maven* og *Den ensomme tone*. Blæserne fik hjælp af pianisten Charlotte Thaning og skuespiller Sira Stampe som oplæser.

Man kunne gå på fotoskattejagt, deltage i tegnekonkurrence med historiefortælling, få et gensyn med gamle elektroniske spil som Amiga og Commodore 64 og meget meget mere.

I café Øieblikket var der loungekoncert med Morten Okbo og Ursula Andkjær Olsen, og på udlånsbroen kunne man høre koncert med børnekoret Gospelkidz.

Restaurant søren k serverede brunch og café Øieblikket indrettede særligt til denne dag en pølsebod på kajen og bød indendørs på sunde snacks og lidt til den søde tand til familievenlige priser.

Der var gratis adgang til alle udstillinger og arrangementer.

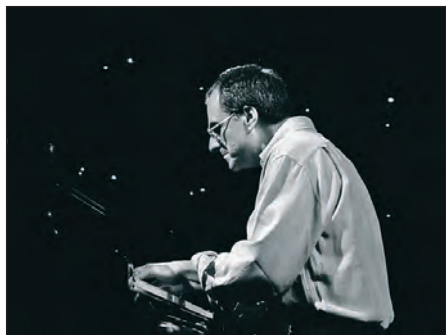
Musik

Enrico Pieranunzi Trio

Copenhagen Jazz Festival i Diamanten
lørdag 4. juli 2009

Enrico Pieranunzi, klaver
Jonas Johansen, trommer
Jesper Lundgaard, bas

Italieneren Enrico Pieranunzi har i en årrække været en af den europæiske jazzscenes store personligheder.

Den nu 59-årige pianist og komponist har udgivet omkring 70 cd'er i eget navn – titler, der rummer både solo-spil og diverse duo-, trio-, kvartet- og kvintetindspilninger.

Enrico Pieranunzi har spillet sammen med kunstnere som Chet Baker, Lee Konitz, Chris Potter og Charlie Haden – og er en eftertragtet gæst på de store internationale jazzfestivaler. Denne aften kom Enrico Pieranunzi på scenen med to af sine danske venner, trommeslageren Jonas Johansen og bassisten Jesper Lundgaard.

Arild Andersen Trio feat. Carsten Dahl

Copenhagen Jazz Festival i Diamanten
mandag 6. juli 2009

Arild Andersen, bas
Tommy Smith, tenorsax
Paolo Vinaccia, trommer
Carsten Dahl, klaver

I mere end tre årtier har nordmanden Arild Andersen været en af Europas mest interessante og udsøgte jazzbassister, og han har siden midten af 1970'erne indspillet med en række spændende egne konstellationer – i de fleste tilfælde for det eksklusive tyske pladeselskab ECM.

Arild Andersens musikalske univers spænder meget vidt – fra international jazz på topniveau over world fusion til musik, der er på kanten af new age.

Sidste år udgav Arild Andersen det, der af mange er blevet udråbt til at være hans mest interessante udgivelse indtil nu, *Live at Belleville*, en trio-cd med den skotske saxofonvirtuos Tommy Smith og den italienske trommeslager Paolo Vinaccia.

Der er tale om musik med stor følsomhed og dybde, meget veloplagt improvisation, vilde passager og stille

skønhed – og der bliver hentet inspiration i både klassiske og folkelige traditioner fra Europa og fra den afro-amerikanske musikkultur.

Marilyn Mazur's Celestial Circle

Copenhagen Jazz Festival i Diamanten
tirsdag 7. juli 2009

Marilyn Mazur, slagtøj

John Taylor, klaver

Josefine Cronholm, vokal

Anders Jormin, bas

Med stor virtuositet, slagkraft og poesi har Marilyn Mazur gæstet Dronningesalen flere gange de seneste år.

Ved dette år Copenhagen Jazz Festival oplevede man den danske slag-tøjsdronning med hendes forholdsvis nye kvartet Celestial Circle, som hun dannede sidste år ved den internationale Molde Festival.

Denne ”himmelske cirkel” udgøres – ud over kapelmesteren – af sangerinden Josefine Cronholm (der har arbejdet med Mazur i bandet Percussion Paradise), bassisten Anders Jormin og den engelske pianist John Taylor.

Alle fire musikere er karakteriseret ved både stærk energi og en særlig lydhørhed, og de deler en næsten æterisk tilgang til det at skabe musik, og så er der et bredt spektrum af farver i deres spil – og sammenspil.

Det meste af musikken ved koncerten i Den Sorte Diamant var af Marilyn Mazur – melodisk, groovy, med dybde og bevægende.

DiamantEnsemblet & Marianna Shirinyan

tirsdag 1. september 1009

Marianna Shirinyan, klaver

Det Kongelige Biblioteks ensemble-in-

DiamantEnsemblet er Det Kongelige Biblioteks ensemble, og har til huse i Den Sorte Diamant ved Københavns havnefront. Ensemblet ledes af solo-oboist Max Artved og består af 10 musikere. DiamantEnsemblet blev en realitet i 2004 med Siemens som hovedsponsor og DR som Mediepartner.

residence, DiamantEnsemblet, er klar med endnu en sæson i Dronningesalen. Den første koncert bød på: Bernhard Crusells *Obokvintet*, C-dur, Beethovens *Blåserkvintet*, Es-dur, opus 4 og Schumanns *Klaverkvintet*, Es-dur, opus 44.

Sponsorer: Siemens, Beckett-Fonden og Højgaard Fonden. Mediepartnere: DR P2.

Pianister i Diamanten: Angela Hewitt lørdag 5. september 2009

Angela Hewitt er nok mest kendt for sine Bach-fortolkninger, men hendes repertoire spænder fra Couperin til ny musik.

Angela Hewitt har været solist med orkestre overalt i verden og givet adskillige solokoncerter ved festivaler i både Europa og Asien. Angela Hewitts mange prisbelønnede indspilninger har været medvirkende til hendes store succes og popularitet, og som udøvende kunstner har hun også modtaget et utal af priser.

Program: Bach: *Partita* nr. 1, B-dur; Mendelssohn: *Præludium og Fuga* Nr. 1, e-mol; Mendelssohn: *Variations sérieuses*; Schumann: *Klaversonate*, g-mol, opus 22;

11. september 2009 afsløredes billedhugger Martin Erik Andersens kunstværk til Det Humanistiske Fakultetsbibliotek. Kunstværket er et panelrelief inspireret af Ardabiltæppet, som anses for et af verdens fineste persiske tæpper. Martin Erik Andersen er netop udnævnt til professor ved Kunstakademiet.

Beethoven: *Klaversonate* nr. 23, f-mol, opus 57.

Festival Strings Lucerne

fredag 18. september 2009

Andreas Brantelid, cello

Festival Strings Lucerne

Festival Strings Lucerne er et kammerorkester på internationalt niveau, der blev grundlagt i Schweiz af flygtninge i 1944. De knap 20 strygere gav koncert i Dronningesalen for første gang, for anden gang i Danmark.

Program: Schoeck: *Sommer-nacht*; Haydn: *Cellokoncert*, C-dur; Mozart: *Divertimento*, F-dur, KV 138; Tjajkovskij: *Andante Cantabile*, for cello og strygere; Carl Nielsen: *Suite* opus 1.

I samarbejde med Den Schweiziske Ambassade, sponsoreret af firmaet La Roche.

Pianister i Diamanten: Carsten Dahl

tirsdag 22. september 2009

Den danske pianist Carsten Dahl er svær at sætte i bås. Det nemmeste er at kalde ham jazzpianist, men han er meget mere end det. Han indstuderer Bachs Goldbergvariationer med henblik på udgivelse for Deutsche Grammophon, han komponerer musik til stumfilm, han spiller i trioen Ginman/Blachman/Dahl, han har optrådt med kendte udenlandske musikere som Benny Golson, Eddie Gomez, Ed Thigpen og Joe Lovano – og så har han sit helt eget solounivers, der både kan være poetisk, rytmisk eller frit improviseret med inspiration fra bebop til klassisk musik.

Athelas i Diamanten

Strange News

lørdag 26. september 2009

Athelas Sinfonietta Copenhagen

Pierre-André Valade, dirigent

Elena Vasilieva, sopran

Skuespiller: Arthur Kisenyi

Tusindvis af børnesoldater i Afrika tvinges til at begå forbrydelser mod deres egne. Gennem støtteprogrammer, hvor musik og dans står centralt, hjælpes nogle af disse unge soldater tilbage til troen på et liv uden skrækscenarier. En af Nordens mest profilerede komponister, Rolf Wallin, har sammen med den belgiske instruktør Josse de Pauw skabt multimedieforestillingen *Strange News* om dette voldsomme emne. Med søgelyset rettet mod håbet, bragte *Strange News* virkeligheden ind i koncertsalen, formidlet af Athelas Sinfonietta Copenhagen og den unge congoleisiske skuespiller Arthur Kisenyi. Koncerten indledtes med Philippe Leroux *Voï* (Rex).

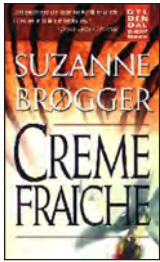
Erhvervelser

Håndskriftafdelingen

Suzanne Brøgers papirer til Det Kongelige Bibliotek

Suzanne Brøgers personlige og intellektuelle udvikling og det arbejde, der ligger bag det omfattende forfatterskab, samt modtagelsen af og debatterne i tilknytning til det, bliver der mulighed for at studere nærmere, da Det Kongelige Bibliotek netop har erhvervet en stor del af Suzanne Brøgers personlige papirer.

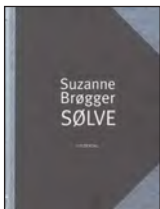
Her findes ikke blot manuskripterne, men også forarbejderne til næsten alle de udgivne bøger, samt andet materiale i tilknytning hertil.

En meget omfattende udklipssamling med anmeldelser og de debatter og polemikker, de lagde op til, samt de utallige interviews og indlæg fra Suzanne Brøgger selv, der omgærdet forfatterskabet. Op mod 10.000 breve fra forfatterkolleger, læsere, forlag og de mange bekendtskaber og kærester, som Suzanne Brøgger havde (og har) i Danmark og i udlandet, samt i mange tilfælde gennemslag af Suzanne Brøggers egne breve. Breve, der som personlige dokumenter og som kilde til tiden, er væsentlige og afspejler nogle af de erfaringer, som har været afgørende for Suzanne Brøggers udvikling som forfatter.

Sidst, men ikke mindst drejer det sig om mere end 50 dagbøger op til 1985. Suzanne Brøgger startede allerede i skoletiden med at føre dagbog og har gjort det lige siden. Dagbøgerne dokumenterer hendes mange rejser over det meste af verden fra hun var ung. Andre genkommende temaer er møder, hendes læsning, samvær med andre, arbejde som forfatter, samt daglige gøremål og sindsstemning. Her veksler helt spontane ytringer med lange refleksioner, der alt i

alt gør dem til en helt uvurderlig kilde ikke blot til Suzanne Brøggers egen udvikling, men også til de miljøer og den tid, hun agerede i. Omend uudgivne kan dagbøgerne betragtes som et selvstændigt værk.

De nævnte papirer kan, når de er blevet ordnet og registreret, læses på Håndskriftafdelingens læsesal, men kun under forudsætning af forudgående skriftlig tilladelse fra Suzanne Brøgger.

Balletmester Hans Becks stambog til Det Kongelige Bibliotek

Det Kongelige Bibliotek har på auktion erhvervet solodanser og balletmester Hans Becks stambog.

Den indeholder en lang række værdifulde kunstneriske bidrag i form af tegninger, akvareller, digte og noder indført af en lang række førende danske kunstnere, forfattere og komponister i begyndelsen af 1900-tallet. Stambogen knytter sig dermed til den store og fornemme stambogssamling som Håndskriftafdelingen på Det Kongelige Bibliotek i forvejen besidder, og som bl.a. omfatter

Valborg Guldbrandsen og Hans Bech i Napoli. Rundt billed. foto ca. år 1900 (Det Kongelige Teater. Arkiv og Bibliotek).

Valborg Guldbrandsen og Hans Bech i Napoli. Rundt billed. foto ca. år 1900 (Det Kongelige Teater. Arkiv og Bibliotek).

Hans Becks berømte forgænger, balletmester August Bournonville og hans hustrus stambog, der ligeledes erhvervedes til biblioteket for et par år siden.

Disse stambøger kompletterer således også bibliotekets samlinger af personarkiver fra alle de store danske balletmestre fra Bournonville til Harald Lander.

Hans Becks stambog er unik ved udelukkende at indeholde deciderede kunstneriske bidrag i form af originale digte, tegninger, akvareller, teaterscenografier, portrætter samt musikalske bidrag skabt af en bred dansk kreds af kunstnervenner, der samtidig var Becks logebrødre i Den danske frimurerorden.

Stambogen blev udarbejdet som afskedsgave til Beck ved hans afgang fra Det Kongelige Teater i 1915. Den giver et enestående billede af den store kreds af samtidens førende kunstnere, der samlede omkring denne fremtrædende teaterkunstner.

Bogens bevaringstilstand er meget fornem, og samtlige bidrag fremtræder i ubeskadiget form.

Musik- og Teaterafdelingen

Nyt manuskript af Knudåge Riisager

Musik- og Teaterafdelingen har i sommeren 2009 erhvervet autografen til Knudåge

Riisager fotograferet under ungdomsorketret Thalias indstudningsarbejde. Orkestret uropførte Bold Ouverture ved en Riisager-koncert i Seattle Center Playhouse 14. maj 1972.

Riisagers *Bold Overture*, som er slutdateret 20. oktober 1971 og dermed et af hans sidste værker.

Ouverturen blev komponeret da Riisager i 1972 skulle modtage æresdoktorgraden ved Seattle University.

Rejsen til Seattle var Riisagers første besøg i USA. Det fremgår tydeligt, at de amerikanske værter var begejstrede for mødet med den danske komponist.

Der er ingen tvivl om, at det var en stærk opmuntring for ham og en påmindelse om, at hans musik trods de nye signaler, der var hejst i den musikalske verden, stadig kunne vinde nye – og i dette tilfælde også ganske unge – tilhørere for sig.

Nye materialer fra Bernhard Christensen

Musik- og Teaterafdelingen har modtaget en samling af komponisten Bernhard Christensens efterladte papirer.

Bernhard Christensen (1906-2004) var organist, musikpædagog, autodidakt komponist og meget inspireret af jazzmusikken og af ikke-vestlig musik i det hele taget.

Hans kompositioner spændte vidt fra teater-, revy- og filmmusik til orgelværker, orkestermusik, koncerter, sange og pædagogisk musik til små børn. Særlig kendt er han for sit revysamarbejde med PH og musikken til ”Danmarksfilmen”.

Det overleverede materiale omfatter bl.a. teatermanuskripter, scrapbøger, kassettebånd med indspilninger af Bernhard Christensen og hans musik, manuskriptet til bogen *Mit Motiv og Arbejdsbog til brug ved Musikundervisningen*.

Dertil kommer enkelte nodemanuskripter og manuskriptkopier til trykte og utrykte værker, hans egen værkfortegnelse samt et eksamensbevis fra

konservatoriet underskrevet af bl.a. Carl Nielsen.

Peter Møllers samling

Fra Vestjysk Musikkonservatorium i Esbjerg modtaget en større samling manuskripter af Peter Møller (1947-1999).

Peter Møller var organist ved bl.a. Løgumkloster (1971-1973) og Vor Frelsers Kirke i Esbjerg (1978-1997) og var fra 1975 ansat som lærer på Vestjysk Musikkonservatorium. Dertil kom en omfattende komponistvirksomhed, hvorfra særligt hans orgelmusik, korarbejder, salmemelodier og symfonier er blevet kendt.

Samlingen omfatter blandt andet manuskripter til klavermusik, kammermusik, sange, kormusik, orgelmusik og musik for klokkespil.

Morten Skovgaard Danielsens (f. 1967) samling

Der er tale om både kammermusikalske værker, værker inspireret af forskellige nye rytmiske genrer og sceniske værker.

Instrumentariet er i nogle værker rent akustisk, i andre indgår også en udbredt brug af elektroniske instrumenter.

Samlingen bærer endvidere præg af spændvidden i Morten Skovgaard Danielsens øvrige produktion inden for f.eks. digte og visuel kunst.

Peter Fievé

Biblioteket har modtaget en stor samling nodemanuskripter. Det drejer sig om hans værker opus 62 til 119 (1990-2008), som

supplerer afdelingens samling af tidligere Fievé-manuskripter.

Samlingen indeholder kammermusik, orkesterværker, solostykker samt enkelte sange, korsatser, et par kantater og en musical.

Nodesamling fra Fritz Nahnsen (d. 1945)

Samlingen giver et indblik i en musiker og komponists virke, som vi i øvrigt ikke kender meget til: Han var 'amarkaner', uddannet bogholder, komponerede og spillede bl.a. kornet i sin fritid.

Det overleverede materiale indeholder en række nodemanuskripter til Fritz Nahnsens egne værker og enkelte afskrifter af andres værker.

Hertil kommer nogle stemmebøger og en scrapbog, hvor Nahnsen omhyggeligt har samlet udklip og programmer som vidnesbyrd for opførelsen af hans musik.

Scrapbogen rummer også et klagebrev dateret 2. august 1911 fra direktøren for A/S Jernbanereklamer, der protesterer over larmen fra Nahnsens lejlighed, når han øvede sig på kornetten.

Nye manuskripter

Gudrun Lund: Sonata for viola, opus 38 (autograf i EDB-udskrift).

Jan M. Goorissen: *Gylden Storm* (fra boet efter Morti Vizki).

Ludolf Nielsen: Arrangement af Capriccio for Bratsch og Pianoforte af P. Böhm (?). Autograf, tilegnet Hans Christian Ravn Nielsen.

Publikationer

Aktuelt fra Håndskriftafdelingen [juni 2009]. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer ti gange om året (jan.-juni, sept.-dec.). *Aktuelt fra Håndskriftafdelingen* findes via Nyheder på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen [juni, august 2009]. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer hver anden måned. *Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen* findes via Nyheder på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Bogens Verden. Tidsskrift for litteratur og kultur. Udg. af Det Kongelige Bibliotek og Det Danske Forfatter- og Ovesættercenter Hald. Red.: Bruno Svindborg (ansvh.), Jørn Erslev Andersen, Peter Q. Rannes. Årg. 91, 2009, nr. 2. ISSN 0006-5692. Ab. (4 numre a 64 sider) 475 kr. Enkelte nr. 135 kr.

The Carl Nielsen Edition 1993-2009. Ed. Niels Krabbe. Cph., The Royal Library, 2009, 24 s. Ill.

Diamanten. Kulturblad fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Lise Bach Hansen (ansvh.). 6. årg., nr. 2. 2009. 24 s. Ill. ISSN 1399-6142. Kr. 20,- .

Gratis for medlemmer af Diamantklubben – Det Kongelige Biblioteks Kulturklub.

Fischer, Erik, Mikael Bøgh Rasmussen, Ernst Jonas Bencard: *Melchior Lorck.* 2009. Publ. by Vandkunsten and The Royal Library. 1. udgave. 1. oplag. 272+600+96+500 p. Bound, 4 vols (out of 5). With facsimiles of the Turkish Publication and the Prospect of Constantinople. ISBN 87-91393-61-2. DKK 2500,-

Magasin fra Det Kongelige Bibliotek. Red.: Lotte Philipson. 22. årg. nr. 2. 2009. 80 s. Ill. ISSN 0905-5533. Kr. 125,- (abonnement), kr. 50,- (løssalg). Gratis for medlemmer af Diamantklubben – Det Kongelige Biblioteks Kulturklub.

Matthews le Maistre: *Missa super Douce mémoire / Necnon varii cantus.* Udg. af/Hrsg. von/Ed. by Ole Kongsted. Cph., 2009, xxx, 74 s. Fol. (*Capella Hafniensis Editions* in cooperation with The Royal Library, Copenhagen. Series B: *Music of the Renaissance, Voc., Europe*). ISMN M-706785-26-4.

Indkaldelse af ansøgninger til Frimærkehandler og jernbanehistoriker Peer Olav Thomassens Fond

Ansøgningsfrist 2. november 2009

Frimærkehandler og jernbanehistoriker Peer Olav Thomassens Fond

Fonden, som stiftet i 1992, har som formål „Videreførelse af forskningen i fortrinsvis dansk trafik- og kommunikationshistorie“ og yder støtte til

- a. anskaffelse af relevant materiale, herunder til den fornødne bevaring, registrering, katalogisering, indbinding, konservering mv. af det indgåede materiale
- b. udarbejdelse af publikationer, først og fremmest trykkomkostninger
- c. studie- og forskningsudgifter, herunder rejsetilskud, og
- d. tilskud til afholdelse af udstillinger, seminarer, kongresser mv.

Ad a: Støtte til opbygning af private bogsamlinger falder uden for fondens formål.

Ad c: Da fondens midler er af forholdsvis beskeden størrelse, vil det ikke være muligt at yde effektiv støtte til forskning inden for de i formålsparagraffen nævnte områder i form af løn.

Af hensyn til ekspedition af imødekomne ansøgninger, skal disse indeholde oplysning om modtagerens adresse og personnummer. Hvis ansøgeren er en juridisk person, skal man i ansøgningen oplyse CVR-nr.

Ansøgninger vedlagt curriculum vitae, eventuel publikationsliste samt anbefaling(er) stiles til Direktør Erland Kolding Nielsen og sendes til

Det Kongelige Bibliotek
Postboks 2149
1016 København K

TELEFON 33 47 47 47
TELEFAX 33 32 98 46

så den er biblioteket i hænde senest 2. november 2009 med morgenposten. Uddelingen forventes at finde sted omkring årsskiftet 2009/2010.

Forsiden: *Fra "Tyrkerbogen": Tyrkiske estandartrytter. Estandarten er formet som en splitvimpel. Signeret M.L. og dateret 1576.*
Illustration fra Dess Weitberühmbten Kunstreichen und Wohlerfahrnen Herrn Melchior Lorichs Flensburgensis Wohlgerissene und Geschnittene Figuren zu Ross und Fuss sampt schönen Türkischen Gebäwdn und allerhand was in der Türckey zusehen ... Hamburg 1626. Alias „Tyrkerbogen“.

Bagsiden: Fallos Black Beach, Iceland, 2004. *Fotograf Henrik Saxgren. I september 2009 åbnede Det Nationale Fotomuseum udstillingen Unintended Sculptures.*

